

**ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ĮAMŽINIMO IR GATVIŲ PAVADINIMŲ
SUTEIKIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2019 m. gruodžio 20 d. Nr. (20.4.)-TAR1- 195
Klaipėda

Posėdis įvyko 2019 m. gruodžio 10 d. 15.30 val.

Vieta: Didysis pasitarimų kambarys („Akvariumas“), II a. fojė, Klaipėdos miesto savivaldybėje

Posėdžio pirmininkas Arvydas Cesiulis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, mero pavaduotojas, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas

Posėdžio sekretorė Raimonda Mažonienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento Kultūros skyriaus vyr. specialistė

Dalyvavo (5 nariai iš 8):

1. Arvydas Cesiulis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, mero pavaduotojas, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas;
2. Tadas Naudžius, VĮ Registrų centro Klaipėdos filialo Turto matavimų, vertinimo ir sertifikavimo skyriaus Klaipėdos 2 grupės vadovas;
3. Andrius Petraitis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys;
4. dr. Albinas Drukteinis, Klaipėdos universiteto Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto profesorius;
5. Vitalijus Juška, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Paveldosaugos skyriaus vedėjas.

Kiti posėdžio dalyviai:

1. Benas Volodzka, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus narys;
2. Algimantas Švanys, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus pirmininko pavaduotojas;
3. Petras Šmitas, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus pirmininkas;
4. Jonas Lukšas, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus atsakingasis sekretorius;
5. Virginija Spurytė, naujienų portalo „Atvira Klaipėda“ žurnalistė;
6. Ieva Atė, dienraščio „Klaipėda“ žurnalistė;
7. Žydrūnas Naujokas, radijo stoties „Lalūna“ žurnalistas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Klaipėdos krašto sukilimo metų paskelbimo ir minėjimo 2023 m.
2. Dėl Martyno Jankaus paminklo.
3. Dėl Klaipėdos centrinio pašto.

Posėdžio medžiaga:

1. Inicijatyvinės grupės raštas „Dėl Martyno Jankaus įamžinimo Klaipėdos mieste“, 15 lapų, (255 parašai mokytojų ir mokinių);

2. Iniciatyvinės grupės raštas (rašto autorius Benas Volodzka) 2019-09-01 „Dėl Martyno Jankaus Skulptūrinės ir meninės, memorialinės kompozicijos realizavimo Klaipėdos miesto istorinėje dalyje“, 2 lapai (49 parašai);
3. Iniciatyvinės grupės raštas (autorius Vytautas Albertas Gocentas) 2019-10-10 Kreipimasis „Karališkasis paštas Klaipėdoje arba unikalaus ryšių paveldo objekto likimas šių dienų Lietuvoje“, 2 lapai (13 parašų);
4. Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus 2019-12-03 raštas „Kreipimasis dėl Klaipėdos krašto sukilimo metų paskelbimo ir minėjimo 2023 m.“, 2 lapai

Papildoma informacija:

1. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013-03-28 sprendimas Nr.T2-66 „Dėl Martyno Jankaus atminimo įamžinimo Klaipėdoje“, 1 lapas;
2. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2016-06-29 sprendimas Nr.T2-206 „Dėl gatvių pavadinimų suteikimo“ (Martyno Jankaus gatvės pavadinimas), 2 lapai;
3. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2016-07-28 sprendimas Nr.T2-213 „dėl Martyno Jankaus gatvės geografinių charakteristikų pakeitimo“, 1 lapas;
4. Nuotraukos atminimo lenta Martynui Jankui Šaulių g.5, Klaipėda, 2 lapai;
5. LR Seimo narių A. Ažubalio ir L. Kasčiūno 2018-09-11 raštas „Dėl Martyno Jankaus įamžinimo Klaipėdoje“, 1 lapas;
6. Klaipėdos miesto savivaldybės mero 2018-11-23 raštas Nr.(4.17E)-R2-3327 „Dėl Martyno Jankaus įamžinimo Klaipėdoje“, 1 lapas.

1. SVARSTYTA. Dėl Klaipėdos krašto sukilimo metų paskelbimo ir minėjimo 2023 m.

A. Cesiulis informavo, kad Klaipėdos miesto savivaldybėje sudaryta darbo grupė darbo grupę Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos šimtmečio sukakties minėjimo programai sudaryti. Ši darbo grupė kreipėsi į LR Seimą, kad 2023 m. būtų paskelbti Klaipėdos krašto 100-mečio paminėjimo metais. Todėl pasiūlė šio klausimo šiandien nesvarstyti ir pakvietė Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyrių (toliau – MLRT KS) bendradarbiauti, teikti pasiūlymus programai, dalyvauti susitikimuose..

NUTARTA. Pakviesti Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyrių (toliau – MLRT KS) bendradarbiauti ir teikti siūlymus darbo grupei dėl Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos šimtmečio sukakties minėjimo programai sudarymo.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu

2. SVARSTYTA. Dėl Martyno Jankaus paminklo.

Pranešėjas - Benas Volodzka, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus narys.

B. Volodzka informavo, kad MLRT KS inicijavo mažosios Lietuvos patriarcho ir svarbiausio to miesto visuomenės veikėjo Martyno Jankaus atminimo įamžinimą, pastatant jam skulptūrinę kompoziciją miesto istorinėje dalyje. Pristatė 2019-09-01 raštą „Dėl Martyno Jankaus skulptūrinės ir meninės, memorialinės kompozicijos realizavimo Klaipėdos miesto istorinėje dalyje“, kurį pasirašė 255 asmenys iš įvairių institucijų. Akcentavo, kad Vilniuje stovintis paminklas Lietuvių tautos patriarchui Jonui Basanavičiui yra puikus Lietuvos indentiteto simbolis, Klaipėdoje toks simbolis galėtų būti paminklas Martynui Jankui. Pažymėjo, kad tokiai iškiliai asmenybei pažymėti nepakanka Klaipėdoje jau esančios atminimo lentos J. Karoso gatvėje ir pavadintos jos vardu gatvės - Giruliuose. Pažymėjo, kad minėti objektai yra ne itin pastebimose vietose.

V. Juška pastebėjo, kad visuomenės ir savivaldybės sintezė priveda prie gero rezultato – skvere pastatytas paminklas Vydūnui. Visuomenė inicijavo ir pastatė paminklą, o savivaldybė sutvarkė skverą. Pasiūlė iniciatoriams ir šį kartą eiti tokiu keliu.

A. Švanys pasiūlė paminklą Martynui Jankui statyti prie Juozo Karoso muzikos mokyklos. Jo nuomone – tai idealiausia vieta.

V. Juška, A. Petraitis, T. Naudžius, A. Drukteinis, A. Cesiulis pritarė idėjai pastatyti paminklą Martynui Jankui.

Dr. A. Drukteinis pastebėjo, kad yra 2 dalys: idėja ir įgyvendinimas, kuriam reikia kaupti lėšas. Pažymėjo, kad pastatyti paminklą Martynui Jankui labiausiai tinka Klaipėdoje, nes jis daug nusipelnė Klaipėdos kraštui.

A. Cesiulis paklausė iniciatorių, ar jie pasirengę paminklo pastatymo priimti finansinę naštą?

B. Volodzka atsakė, kad MLRT KS inicijavo 4000 Eur įnašą surinkimą į paminklo Vydūnui statybą. Pažymėjo, kad visuomeninei organizacijai tai yra didelė našta. Pritarė, kad savivaldybė sutvarkytų paminklo aplinką ir pageidavo, kad savivaldybė, jo nuomone, turėdama visus išteklius, galėtų skirti apie 100 000 Eur paminklo statybai.

Komisijos nariai diskutavo, kad šiuo metu nėra žinoma, kiek paminklas kainuotų, kaip atrodytų ir kur stovėtų.

A. Cesiulis pažymėjo, kad jeigu savivaldybė prisidėtų prie paminklo statybos, tai reikėtų skelbti viešą konkursą dėl paminklo projekto sukūrimo ir paminklo pagaminimo pagal Viešųjų pirkimų įstatymą. Pastebėjo, kad organizuojant meno kūrinio sukūrimą ir pagaminimą viešo konkurso būdu, rezultatas ne visada gali džiuginti. Papasakojo, kad paminklo statyba yra ilga procedūra: iš pradžių miesto taryba sprendimu turėtų pritariti Martyno Jankaus skulptūrai, vėliau strateginiuose planuose turėtų būti numatyti darbai ir finansavimas, kaupiamos lėšos, paskui skelbiami konkursai ir tik po kelių metų, ne iš karto, galima tikėtis paminklo pastatymo.

A. Švanys patikino, kad dėl lėšų paminklui MLRT KS kreipsis į Krašto apsaugos ministeriją ir į Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją. Priminė, kad Vydūno paminklo idėjos įgyvendinimas užtruko 12 metų.

V. Juška informavo, kad savivaldybėje yra patvirtintas miesto viešų erdvių (skverų) planas, kuriame, atsižvelgiant į eilę faktorių, konkrečioje vietoje rekomenduojama meninių ar socialinės paskirties objektų (pvz. vaikų žaidimo aikštelės ir pan.) statyba. Pasiūlė iniciatoriams susipažinti su šiuo planu, ir atsižvelgiant į architektų rekomendacijas šiame plane, parinkti numatomas vietas paminklui.

NUTARTA. Pritarti Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus idėjai pastatyti Klaipėdoje Martyno Jankaus skulptūrinę kompoziciją.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu

3. SVARSTYTA. Klaipėdos centrinio pašto.

Pranešėjas – A. Cesiulis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, mero pavaduotojas, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas.

A. Cesiulis informavo, kad dalyvavo trijuose susitikimuose pas Susisiekimo ministrą, kuriuose buvo išsakyta, kad valstybei nereikia pašto pastatų: Kauno, Vilniaus, Klaipėdoje, nes tam nėra pinigų. Pirmame susitikime dar dalyvavo neaukšto rango valstybės tarnautojas iš Kauno. Dėl Vilniaus pašto, kurio interjeras yra labai vertingas, susitikimuose nė vieno karto nedalyvavo atstovas iš Vilniaus, ir dėl Vilniaus pašto likimo net nediskutuojama. Bandoma paštus perduoti savivaldybėms, nors pašto paslaugos nėra savivaldybės funkcija. Savivaldybė parengė raštą Susisiekimo ministerijai, kuriame dar kartą pakartojo, kad Klaipėdos savivaldybei paštas yra svarbus ir savivaldybė nori jį išsaugoti, tačiau sutiktų pašta perimti tik tam tikromis sąlygomis ir aplinkybėmis, taip pat, kad būtų numatomas finansavimas, apie išpirkimą nėra net kalbos, nes savivaldybė turi didelių finansinių įsipareigojimų

dabar ir keletą metų ateityje, todėl nėra pinigų ne tik įsigyti paštą, bet ir jį renovuoti. Ministro įsakymu buvo sudaryta darbo grupė, kuri iki 2020 m. vasario 1 d. turi išnagrinėti visokias menamas galimybes pašto įsisavinimui, įveiklinimui, bet apie pinigus darbo grupėje nebus kalbama. Buvo parašytas dar vienas raštas ministerijai, kad aukcionas būtų sustabdytas. Tačiau aukcionas iki šios dienos nėra sustabdytas. Kultūros paveldo departamento ir Klaipėdos savivaldybės iniciatyva buvo įvesti apribojimai: kariljonas tapo vertingąja savybė, buvo papildytas kultūros vertybių registras, paštas yra nedalomas kartu su kariljonu, kurio dokumentuose, pasirodo, net nebuvo, ir, kad pašta nusiipirkęs savininkas, turės jį naudoti visuomeniniams tikslams. Pažymėjo, kad tai yra lemiamas saugiklis, kad verslas tokio pastato neišigis.

V. Juškas pažymėjo, kad svarbu, kad kultūros paveldo objektas turėtų gerą šeimininką, kad nesunykėtų kaip buvę teismo rūmai – senasis policijos komisariato pastatas.

A. Petraitis pastebėjo, kad geriausia būtų, jog paštas liktų valstybės ar savivaldybės nuosavybe.

A. Cesiulis pasiūlė, kad valstybė skirtų kompensavimo mechanizmą, jeigu savivaldybė sutiktų perimti pastatą. Pastebėjo, kad verslininkas įsigijęs pašta už kelis milijonus, turėtų skirti dar kokius 8 milijonus jo sutvarkymui, nes paštas yra labai nuniokotas, todėl vargu ar aukcionas įvyks.

V. Juška pažymėjo, kad perimti pašta savivaldybės žinion, nežinant kur jį panaudosi, kokios bus jo funkcijos - būtų avantiūra

A. Cesiulis pažadėjo iniciatyvinę grupei informuoti apie senojo pašto Klaipėdoje likimo naujienas.

V. Juška informavo, kad bus organizuotos architektų kūrybinės dirbtuvės, kurios pasiūlys savo vizijas dėl pašto panaudojimo.

NUTARTA. Informacija išklaudyta.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

Posėdis baigėsi 16.30 val.

Posėdžio pirmininkas

Arvydas Cesiulis

Posėdžio sekretorė

Raimonda Mažonienė